

EESTI ADVOKATUUR

ESTONIAN BAR ASSOCIATION

Liisa-Ly Pakosta

Justiits- ja digiminister
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
aleksandr.logussov@justdigi.ee

Teie 08.06.2026 nr 8-1/4501-1
Meie 02.07.2026 nr 1-8/26/76-1

Eesti Advokatuuri seisukohad TMS muutmise seaduse VTK (võlgniku sissetuleku arestimise korra muutmise) osas

Lugupeetud Liisa-Ly Pakosta

Täname, et olete advokatuurile arvamuse avaldamiseks edastanud TMS muutmise seaduse VTK. Esitame teile selle osas advokatuuri menetlusõiguse komisjoni kujundatud seisukohad.

Üldjoontes saab pidada positiivseks VTK-s kavandatud lähenemist, mille eesmärk on muuta mittearestitava sissetuleku osa määramine senisest lihtsamaks, ühetaolisemaks ja automatiseeritumaks. Samas vajavad mõned kavandatava süsteemi aluspõhimõtted täiendavat läbimõtlemist ja selgemat kirjeldamist, et vältida olukorda, kus praktikas tuleb erandite ja ebaselguste tõttu siiski iga juhtumit eraldi hinnata.

Eelkõige jääb VTK-st ebaselgeks kavandatava astmelise arestimissüsteemi toimimine. Ühelt poolt võib VTK sõnastusest järeldada, et kõrgem arestimismäär rakendub ainult sellele sissetuleku osale, mis jääb vastavasse vahemikku. Teisalt viitavad VTK-s toodud arvulised näited võimalusele, et kõrgem arestimismäär rakendub kogu sissetulekule kohe pärast järgmise sissetulekuastme piiri ületamist. Selline lahendus võib viia olukorrani, kus sissetuleku vähene suurenemine toob kaasa ebaproportsionaalselt suure arestitava summa kasvu ning võlgnikule kätte jääv summa ei suurene või võib teatud juhtudel isegi väheneda võrreldes madalamasse sissetulekuastmesse jääva isikuga. See oleks vastuolus süsteemi sisemise loogika ning eesmärgiga motiveerida võlgnikke ametlikult töötama, oma sissetulekuid suurendama ja neid mitte varjama.

Seetõttu peame põhjendatuks lahendust, mille kohaselt rakendub iga järgmise astme kõrgem arestimismäär üksnes sellele sissetuleku osale, mis ületab eelmise astme piiri. Näiteks juhul, kui kuni alampalga suurusest sissetulekust arestitakse 10%, siis ühe ja kahe alampalga vahemikku jäävalt osalt rakenduks kõrgem protsent üksnes sellele täiendavale osale. Selline mudel tagaks, et sissetuleku suurenemisel suureneksid nii arestitav osa kui ka võlgnikule kätte jääv osa, säilitades töö tegemise ja sissetuleku kasvatamise motivatsiooni.

Samuti vajaks VTK täiendavat selgitust küsimuses, kuidas hakkab uus süsteem toimima ebaregulaarsete sissetulekute korral. Praegu ei ole kirjeldatud, kuidas määratakse arestitav osa olukorras, kus mitme kuu sissetulek laekub korraga või kui sissetulekud on hooajalised või erinevatel kuudel märkimisväärselt erinevad.

Täiendavalt jääb ebaselgeks ülalpeetavate arvestamise roll uues süsteemis. Ühest küljest on VTK-s rõhutatud eesmärki vähendada vajadust arvestada individuaalseid asjaolusid, sealhulgas ülalpeetavate olemasolu mõju. Teisest küljest on viidatud, et kohtutäitur märgib talle teadaolevate andmete põhjal võlgniku ülalpeetavate arvu ning määrab sellest lähtudes arestimisele mittekuuluva summa. Õigusselguse huvides tuleks eelnõus üheselt selgitada, kas ja millisel viisil ülalpeetavate olemasolu mõjutab arestitava summa arvutamist.

Eelnevast tulenevalt oleme seisukohal, et enne edasist menetlust tuleks täpsustada astmelise arestimissüsteemi toimimise põhimõtted, ebaregulaarsete sissetulekute käsitlemine ning ülalpeetavate arvestamise kord, et saavutada reformi eesmärgid ka praktikas ning vältida tõlgendus- ja rakendusprobleeme.

VTK punktis 3.3 kirjeldatud muud täitemenetluse seadustiku muudatused on meie hinnangul põhjendatud ja toetatavad.

Lugupidamisega

allkirjastatud digitaalselt

Imbi Jürgen
Esimees

Merit Aavekukk-Tamm 6979 253
merit.aavekukk-tamm@advokatuur.ee